

PERGALĖ

LIETUVOS KP ZARASŲ RAJONO KOMITETO IR RAJONO
DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

ZARASAI

1953 m.

rugsėjo

9

TREČIADIENIS

Nr. 107(917)

Kaina 15 kap.

NUMERYJE:

1. Sparčiai ir be nuostolių užbaigti linų rovimą — 1 pusl.
2. Tarybinė statyba — 2 pusl.
3. Mums rašo — 2 pusl.
4. J. RIVKŪNAS. Žmonės, būkite budrus! — 2 pusl.

5. S. PALIULIS. Didysis rusų tautos rašytojas — 3 pusl.
6. P. JUNELIS. Siekiu aukšto darbo našumo — 3 pusl.
7. Spartinti linų nuėmimą ir žiemkenčių sėją — 4 pusl.
8. Kapitalo šalyse — 4 pusl.

Sparčiai ir be nuostolių užbaigti linų rovimą

Šalies linų auginimo rajonuose vyksta masinis derliaus nuėmimas. Priešakiniai kolūčiai, baigę rauti linus, visas jėgas skiria tam, kad sparčiai ir be nuostolių iškultų, paklotų ir nuimtu paklotus linus, laiku pristatytų linų produkciją valstybei. Sėkmingai suorganizavo linų nuėmimą daugelis Kalinino, Žitomiro, Černigovo ir eilės kitų sričių kolūkių. Pavyzdžiui, jau rugpjūčio mėnesį Kalinino srities Bežecko rajono kolūkis „Zaviet Iljiča“, Kašino rajono kolūkis „Leninskij Zaviet“ užbaigė linų kulinimą, klojimą ir dabar jau pristato šiaudelius valstybei.

Priešakinių kolūkių patyrimas rodo, jog kiekvienoje srityje, kiekviename rajone yra galimybės geriausiai terminais užbaigti visus darbus linininkystėje. Deja, šios galimybės eilėje šalies rajonų neišnaudojamos. Kaip ir praėjusiais metais, rimtai suvėlinami pagrindiniai linų nuėmimo darbai, kas gresia dideliais derliaus nuostoliais, linų pluošto kokybės pabloginimu, kolūkių pajamų iš linininkystės sumažėjimu.

TSRS Žemės ūkio ir paruošų ministerijos duomenimis, iki rugpjūčio 31 dienos dar nebuvo įvykdytas linų rovimas planas, silpnai vystomas kulinimas ir klojimas. Ypač blogai vyksta linų rovimas, kulinimas ir klojimas Lietuvos TSR, Vladimiro ir Briansko srityse. Lietuvos TSR iki rugpjūčio 31 d. pusė linų buvo nenurauta. Blogiau, negu praėjusiais metais, suorganizuoti linų nuėmimo darbai eilėje Estijos TSR ir

Archangelsko srities rajonų.

Lėti linų nuėmimo tempai paaiškinami pirmoje eilėje nepatenkinamu linų rovimu mašinų panaudojimu. Daugelis rajonų turi tokį mašinų parką, kuris įgalina visus linus nuimti mechanizuotu būdu. Tačiau be galo turtinga technika panaudojama blogai, o didelė dalis mašinų ir visiškai neįtraukta į darbą.

Būtina sparčiau užbaigti linų rovimą. Drauge su tuo reikia plačiu frontu išvystyti kitus neatidėliotinus darbus. Linai, kaip nė viena kita kultūra, reikalauja, kad visi procesai — rovimas, kulinimas, klojimas ir kiti — būtų atliekami laiku. Pavyzdžiui, kulinimo suvėlinimas neišvengiamai veda į visų tolesnių operacijų sužlugdymą. Tačiau kaip tik tokiose itin svarbiose linų nuėmimo stadijose, kaip kulinimas ir klojimas, paaiškėjo rimtas atsilikimas. Imkime Omsko sritį. Čia nurauta 84 procentai linų, o iškulta tik 20 procentų. Smolensko srityje nurauta 73 procentai, o iškulta tik penktadalis. Kadangi užvilkinamas linų kulinimas, neišvengiamai užvilkinamas ir jų klojimas. Smolensko ir Omsko srityse klojimo užduotis įvykdyta tik 14–15 procentų. Kyla klausimas: kada gi šiose srityse manoma baigti kulinimo ir klojimo darbus?

Ne laiku atliekamas rovimas, ypač linų kulinimo ir pirmo jų apdirbimo suvėlinimas padaro didelius nuostolius, smarkiai pablogina pluošto kokybę Tarybiniai ir žemės ūkio organai, MTS ir kolūkių vadovai privalo ryžtingai pagerinti nuėmimo darbus, pa-

siekti, kad būtų labai našiai išnaudojamos linų rovimu mašinos, linų kombainai, kulinamosios ir kita technika. Greta MTS technikos reikia paleisti į darbą arklines kulinamasias, o ten, kur drėgnas oras kliudo mechanizuoti nuėmimą, organizuoti rankinį rovimą ir braukimą.

Siekiant paspartinti linų kulinimą, kolūkiams rekomenduota išmokėti šį darbą dirbantiems kolūkiečiams papildomą atlyginimą. Už kiekvieną šimtą kilogramų ilgapluoščių linų sėmenų, prikultų, išdžiovintų ir pristatytų valstybei arba supiltų į sėklų fondą, kolūkis, be darbadarbių priskaitymo, privalo išmokėti kolūkiečiams atlyginimą pinigais ir natūra. Reikia išaiškinti kolūkiečiams papildomą atlyginimo tvarką ir pasiekti, kad jos būtų laikomasi kiekviename kolūkyje.

Linų nuėmimo, kaip ir bet kurio kito darbo, sėkmę nulemia žmonės, kadrai. Vietinių partinių organizacijų, tarybinų ir žemės ūkio organų dėmesys turi būti sutelktas į tai, kad būtų pakeltas darbų organizuotumas kiekviename kolūkyje. Vtų pirmą kalbą eina apie darbo drausmės pakėlimą. Įtemptomis linų nuėmimo dienomis neturi būti nė vieno kolūkiečio, kuris aktyviai nedalyvautų linų nuėmimo ir kituose neatidėliotinuose žemės ūkio darbuose.

Stiprinant kolūkiečių darbo drausmę ir keliant jų darbo aktyvumą, didelis vaidinuo priklauso kolūkių partinėms organizacijoms. Jų paskirtis — organizuoti kolūkiečių lenktyniavimą, aktyviai remti, visokeriopai skieisti pirmųjų

patyrimą. Drauge su tuo reikia paveikti tuos, kurie mažai dirba kolūkyje, pasiekti, kad visi kolūkiečiai įvykdytų jiems nustatytąsias užduotis. Drausmės ir organizuotumo stiprinimas, politinio darbo masėse suintensyvinimas — svarbiausia sąlyga linų nuėmimui sėkmingai užbaigti.

Tolesniam linininkystės vystymui svarbią reikšmę turi linų sėklų gamybos didinimas.

Negalima nepažymėti, kad žemės ūkio organai nerūpestingai žiūri į sėmenų valstybinės paruošos ir kolūkių sėklinių fondų supylimą. Šita atveda į tai, kad atskiri rajonai šiais metais neįvykdė sėjos plano. Linų gamybos didinimo interesai reikalauja, kad žemės ūkio organai skirtų ypatingą dėmesį sėmenų paruošoms, būtinų sėklinių fondų sudarymui. Šį uždavinį reikia spresti dabar, linų rovimu ir kulinimo laikotarpiu.

Komunistų partija ir Tarybinė vyriausybė išskėlė, kaip neatidėliotiną uždavinį, žymiai padidinti liaudies vartojimo reikmenų gamybą. Tolesnis linininkystės vystymas yra didelės svarbos darbas. Linai duoda itin vertingą žaliavą — pluoštą ir sėmenis, — iš kurios pramonė gamina asortimentą.

Partija ir vyriausybė didelį dėmesį skiria linų gamybai plėsti. Nejuodžemio juostos rajonai, kurie yra svarbiausi linų gamintojai, aprūpinti ir nuolat aprūpinami priešakinė technika. Vyriausybė sukūrė didelius materialinius aktyvius linus auginantiems kolūkiams.

Šimtai priešakinių kolūkių, sumaniai panaudodami naujausius mokslo pasiekimus ir novatorių patyrimą, kasmet gauna aukštus linų derlius. Tai padeda stiprinti visuomeninį ūkį, didinti kolūkių ir kolūkiečių pajamas.

Pagrindiniuose linų auginimo rajonuose linų pristatymas valstybei duoda kolūkiams 80–90 procentų visų jų pajamų iš augalininkystės. Ypač padidėjo pajamos, pakėlus 1952 metais paruošines linų kainas. Pavyzdžiui, Kalinino srities Bežecko rajono kolūčiai per pastaruosius trejus metus šešis kartus padidino pajamas iš linų. Kolūkyje „Novaja žizn“ piniginės pajamos iš linų praėjusiais metais sudarė 2 milijonus 266 tūkstančius rublių. Žymiai išaugo piniginės pajamos daugelyje Kirovo ir Gorkio sričių, Mari ATSR žemės ūkio artelių.

Visa tai rodo, kad, vystydami linininkystę, kolūčiai galės sustiprinti savo visuomeninį ūkį ir šiuo pagrindu pakelti materialinę kolūkiečių gerovę.

Linininkystės rajonų kolūkiams yra išskirti dideli uždaviniai. Iki penkmečio pabaigos linų gamyba turi būti padidinta 40–50 procentų. Norint įvykdyti šiuos uždavinius, reikia pavyzdžiai atlikti šiemet linų nuėmimą. Sėkmingas linų nuėmimo ir pirmo jų apdirbimo atlikimas — svarbus liaudies ūkio uždavinys. Jis turi būti išspręstas laiku ir aukšta kokybe.

1953 m. rugsėjo 5 d.
„Pravdos“ vedamasis

Dėl karių, atitarnavusių nustatytą tarnybos laiką, paleidimo iš Tarybinės Armijos ir Karinio Jūrų Laivyno gretų ir dėl eilinio šaukimo į Tarybinę Armiją

**TSR Sąjungos Gynybos Ministro
ĮSAKYMAS**

Nr. 80

1953 metų rugsėjo 5 d.

Maskva

— Sutinkamai su Visuotinės karo prievolės įstatymu į s a k a u :

1. Paleisti iš Tarybinės Armijos, Karinio Jūrų laivyno, pasienio ir vidaus kariuomenės gretų į atsargą kareivius, jūreivius, seržantus ir viršilas, atitarnavusius įstatymo nustatytą tikrosios karo tarnybos laiką.

2. Ryšium su šio įsakymo 1 p. minėtų karių paleidimu pašaukti tikrajai karo tarnybai į Tarybinę Armiją, Karinį jūrų laivyną, į pasienio ir vidaus kariuomenę 1934 metų gimimo piliečius, neturinčius teisės lengvatai ir šaukimo atidėjimams, o taip pat šaukiamųjų metų piliečius, kuriems pasibaigė šaukimo atidėjimai ir kurių vienmečiai atlieka tikrąją karo tarnybą.

3. Įsakymą paskelbti visose kuopose, eskadronuose, baterijose, eskadrilėse ir laivuose.

TSR Sąjungos Gynybos Ministras
Tarybų Sąjungos Maršalas N. A. BULGANINAS

Už taikų tarptautinių problemų sureguliuvimą!

Respublikos darbo žmonės su vieningu pritarimu sutiko Pasaulinės Taikos Tarybos Budapešto sesijos ir Tarybinio taikos gynimo komiteto plenumo nutarimus. Šiuo metu Vilniaus miesto žmonės ir įstaigose vyksta darbo žmonių susirinkimai, skirti sesijos ir plenumo priimtoms nutarimams apsvaistyti išstojusieji susirinkimuose darbo žmonės su gilia neapykanta smerkia užsienio imperialistus — naujo karo kūrėtojus.

Taika tautoms! — tokie žodžiai skamba darbo žmonių susirinkimuose. Įvykusiame duonos kombinato pirmosios pamainos darbininkų susirinkime inžinierius-technologas veronika Jurkštaitė pasakė:

— Tuo metu, kai kapitalo šalyse pagrindinė biudžeto dalis skiriama karui ruošti, kai darbo žmonės grimsta vis į didesnį skurdą, Tarybų Są-

jungoje, Komunistų partijos ir Tarybinės vyriausybės rūpinimosi dėka, gyvenimas tampa vis gražesnis. Didindami savo pastangas kovoje už taiką, mes dar geriau dirbsime, išleisime daugiau aukštos kokybės produkcijos. Tuo mes įnešime savo indėlį į taikos išsaugojimą ir sustiprinimą.

— Komunistų partijos ir Tarybinės vyriausybės nesavanaudiška politika taikiai išsprendžia Korėjos klausimą ir kovojant už vokiečių tautos vienybę, — pasakė Lietuvos TSR Kultūros ministerijos darbuotojų susirinkime drg. N. Dudonytė, — dar kartą visam pasauliui pademonstravo mūsų tvirtą pasiryžimą išsaugoti taiką. Mes giliai tikime, kad nėra nė vieno tarptautinio klausimo, kurio nebūtų galima sureguliuoti taikiu būdu. (ELTA).

TARYBINĖ STATYBA

Gyvulininkystės išvystymo klausimas apylinkės Tarybos sesijoje

Šiomis dienomis įvyko dešimtoji Grybinės apylinkės Tarybos sesija, kurioje buvo apsvaistytas gyvulininkystės išvystymo ir pašarų bazės sudarymo „Naujo kelio“ kolūkyje klausimas.

Sesija išklausė kolūkiu stambių raguočių termos vedėjo drg. Dainio ir deputato Davainio pranešimus.

Po pranešimų išvystė diskusijos.

Deputatas Semionovas pažymėjo, kad kolūkyje labai silpnai vystoma visuomeninė gyvulininkystė. Iki šiol stambių raguočių išvystymo planas įvykdytas tik 56 proc., kiaulių — 56 proc., avių — 85 proc.

— Kolūkiu valdyba, — toliau kalba drg. Semionovas, — nesima priemonių papildyti fermų prieauglio kontraktavimo būdu. Nors šiemet kontraktavimo keliu turėjo būti įsigyta 13 veršelių, bet dar neužkontraktuotas nė vienas. Taip pat neapraktikuojamas gyvulių pirkimas.

— Blogai rūpinamasi, — kalba deputatas Borisovas, — prieauglio gavimu. Iš šimto

motininių kumelių gauta 43 kumeliukai, iš 100 karvių — 62 veršeliai, iš 100 avių — 70 ėriukų. Prieaugliui neužtikrinama tinkama priežiūra. Veršeliai šeriami stambiais pašarais, kurių jie negali suvirškinti. Drg. Borisovas nurodo, kad fermų darbuotojai blogai veda įskaitą. „Motininių gyvulių apskaitos knyga“ visai nevedama, taip pat nevedama prieauglio augimo apskaitos knyga ir kt. Nelaiku sudaromi pieno gavimo ir išlaidavimo dienynai, nevykdomi kontroliniai pieno primelžimai.

Savo pasisakyme deputatas Navickas nurodė, kad „Naujo kelio“ kolūkyje fermose praktikuojama netinkama darbadienių apskaita. Pavyzdžiui, kiaulininkėms priskaitomi darbadieniai ne už gyvo svorio padidėjimą, o nuo prižiūrimų kiaulių skaičiaus, nuo 1 iki 1,5 darbadienio į mėnesį. Panašiai yra stambių raguočių fermoje. Dėl to fermų darbuotojai neužinteresuoti gyvulių produktyvumo kėlimu. Todėl ir nenuostabu, kad į dieną pri-

melžiama iš kiekvienos karvės po 5–5,5 litro pieno.

Apie pašarų bazės sudarymą kalbėjo deputatas drg. Toločka. Jis pažymėjo, kad iki šio laiko sienas ir dobilai neapmatuoti, neužplanuoti ir neperduoti sandėlininkams, kas sudaro palankias sąlygas jiems grobstyti. Taip pat blogai ir su siloso užraugimu: iš 200 tonų pagal planą užraugta tik 45 tonos.

Taip pat būtina kolūkiu valdybai susirūpinti ir šiaudais, kurie dabar dar tebėra nesuvežti, pūna.

Tačiau sesijoje buvo nulytėtas labai svarbus klausimas — politinis darbas gyvulininkystės darbuotojų tarpe. Kaip tik šio darbo atleidimas ir yra viena svarbių priežasčių, dėl kurių gyvulininkystės išvystymas „Naujo kelio“ kolūkyje vyksta nepatenkinamai.

Sesija svarstyta klausimu priėmė konkretų sprendimą, kuriame numatytos priemonės tolesniam gyvulininkystės išvystymui užtikrinti.

A. Š a u l e v i č i u s

Degučių apylinkės Taryboje

Neseniai įvykusioje Degučių apylinkės DŽD Tarybos sesijoje buvo apsvaistyti 2 klausimai: žiemkėnių sėja apylinkės kolūkiuose ir apylinkės klubų-skaityklų darbas.

Pirmąjį klausimą ruošė Ždanovo ir Lysenkos vardo kolūkių pirmininkai drg. drg. Dionkinas ir Juškėnas. Jie papasakojo, kaip organizuojami sėjos darbai, kaip jie suderinami su kitais laukų darbais.

Šiuo klausimu pasisakė taip pat drg. Kvasova, Janaudytė, Kasavčenko, Lizunova.

Svarstant antrąjį klausimą išryškėjo, kad apylinkės biblioteka ir kolūkių klubai-skaityklos dirba nepatenkinamai, kultūrinis-masinis darbas ap-

leistas. Per 7 savo darbo mėnesius Degučių bibliotekos vedėjas drg. Bogomolnikovas nesurengė nė vienos skaitytojų konferencijos, nė vieno literatūrinio vakaro. Bibliotekoje maža skaitytojų iš kolūkiečių tarpo.

Klubai-skaityklos mažai palaiko ryšius su kolūkiečiais, su jaunimu, jų vedėjai mažai buna brigadose. Lysenkos vardo kolūkiu klubo-skaityklos vedėja drg. Amosova nerengia garsinio laikraščių skaitymo. Silpnai surišti su kolūkių gyvenimu ir klubų-skaityklų sienlaikraščiai. Jie leidžiami nereguliariai.

Pasisakiusieji nurodė ir eilę priemonių tikrumams pa-

šalinti: brigadose įrengti kėlinojamas bibliotekėles, panaudoti visas progas paskaityti skaitymui, daugiau įtraukti vietos inteligentiją — mokytojus į meninės saviveiklos, paskaitinį darbą. Svarstant šį klausimą, pasisakė 7 sesijos dalyviai.

Reikia pažymėti, kad sesijoje mažai pasisakė deputatai ir kolūkių aktyvas, nors svarstomieji sesijoje klausimai kolūkiams gyvybiškai svarbūs; mažai išvystė, ypač svarstant pirmąjį klausimą, kritika ir savikritika, gi trūkumų vykdam sėjos darbus yra nemažai tiek viename, tiek ir antrame apylinkės kolūkyje.

D. Š i l e i k y t ė

Žmonės, būkite budrūs!

(Dešimtosios metinėms nuo Juliaus Fučiko mirties).

Rugsėjo 8 dieną sukako dešimt metų, kai hitleriniai fašistai nužudė Čekoslovakijos tautinį didvyrį, drąsų kovotoją už laisvę ir nepriklausomybę, vieną iš Čekoslovakijos Komunistų partijos vadovų Julijų Fučiką. Prieš pat mirtį jam didžiausiomis pastangomis pasisekė parašyti savo paskutinę knygą „Žodis prieš mirtį“. Tai buvo laisvės, iš širdies gelmių plaukijęs žodis žmogaus, kuris visą savo gyvenimą paskyrė laudžiai ir kuris iki paskutinio atodūsiu tvirtai tikėjo, kad laudis laimės, kad Komunistų partija, išreikianti liaudies interesus, pasieks pergalę kovoje prieš fašizmą.

Jis mokė žmones šioje didžiojoje kovoje niekad nenuleisti rankų, niekad, net sunkiausioje padėtyje, neprarasti vilties ir įsitikinimo, kad laudis, komunistai — nenugalimi, nes jie kovoja už teisų reikalą, už šviesią visos žmo-

nijos ateitį. Kiekviena eilutė, kiekvienas knygos sakinyss dvelkia nepaprasta vidi-

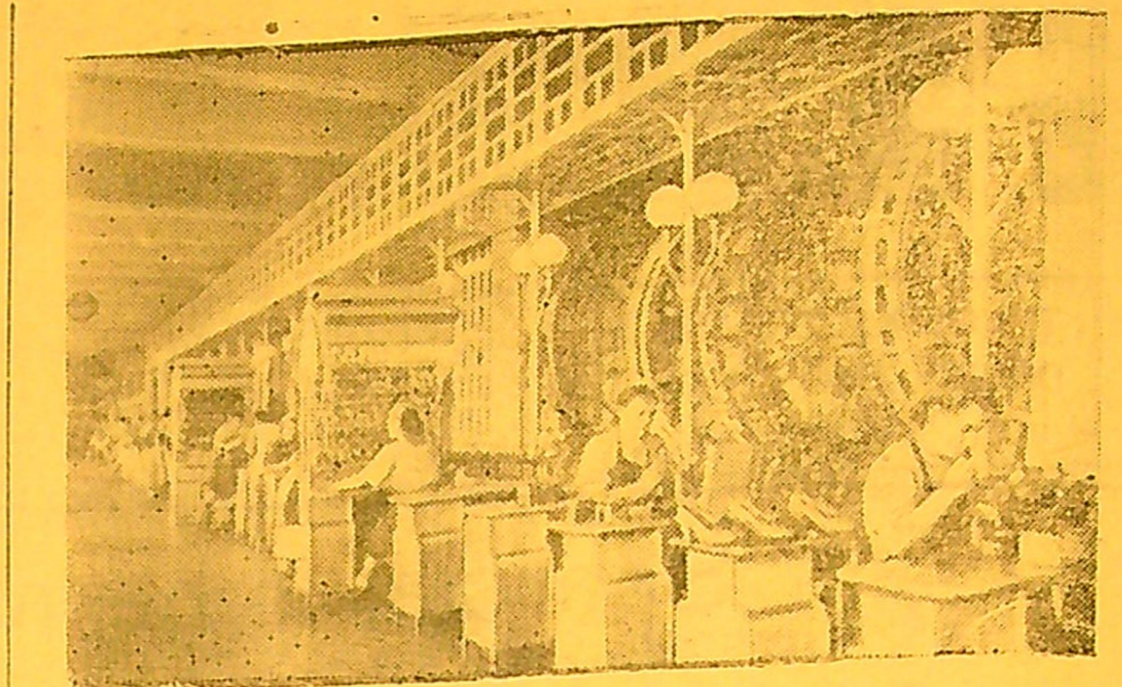

ne jėga, nepaprasta meile darbo žmogui. Ir kaip tik dėl to, jog jis taip giliai pasiti-

kėjo žmonėmis, taip karštai juos mylėjo, nepaprastai reikšmingai skamba paskutiniai jo knygos žodžiai: „Žmonės, aš jus mylėjau! Būkite budrūs!“

Būkite budrūs! — ragino Julius Fučíkas, nes jis matė mirtiną fašizmo pavojų žmonijai. Knyga, vaizduojanti nepalaužiamus kovotojus prieš fašizmą, prieš reakciją, nuolat mokė — priešas gudrus ir klaidingas, priešas ieško vietų, kur smogti, todėl negalima nė sekundei susilpninti budrumą.

Aktualiai skamba knyga ir dabar, mūsų dienomis, kai imperialistai siekia sukurstyti karą ir jo visą pasaulį ieško, kur išprovokuoti naują kruviną susidūrimą. Apie budrumą galvoja milijonai paprastų žmonių visose šalyse kovodami už taiką, demokratiją ir socializmą. Apie budrumą

UKRAINOS TSR. Kijevo ketvirtojo avalynės fabriko kolektyvas šiais metais įsisavino 45 naujų avalynės modelių gamybą.

Nuotraukoje: pagrindinis konvejeris moteriškos modelinės avalynės ceche.

N. Krylovo nuotr.

(TASS).

MUMS RAŠO

Kai nėra vadovavimo

Dar praėjusiais metais „Tarybinio artojo“ kolūkyje buvo įsteigtas LSD „Kolūkielis“ sporto kolektyvas. Į jį įstojo 12 kolūkiečių. Buvo sudarytos tinklinio ir šaškių sekcijos, pradėta ruošti tinklinio aikštelė. Bet greit darbas su sportininkais buvo užmirštas. Ir iki šio laiko nebaigta aikštelė, nėra tinklinio komandos, nė vienas LSD „Kolūkielis“ kolektyvo narys

nesumokėjo įstojamojo mokesčio, neturi nario knygutės.

Neveikia ir šaškių sekcija, nors daug kolūkiečių domisi šia sporto šaka.

Neaišku, žino apie tokią padėtį LSD „Kolūkielis“ rajono taryba ar ne, bet iki šiol ji nesiima priemonių sportiniam darbui kolūkyje pagyventi.

J. S n i e g e n a

„Pergalės“ medžiagos pėdsakais

„Nepateisina kolūkiečių pasitikėjimo“

Tokia antrašte korespondencija buvo išspausdinta š. m. rugpjūčio mėn. 21 d. „Pergalėje“.

Korespondencijoje rašoma apie nesąžiningą Kalininovo vardo kolūkiu I laukininkystės brigados laiškininkės K. Sventickaitės darbą. Ji pavėluotai atsiima ir išnešioja spaudą, tolimesniems kolūkiečiams laikraščius ir laiškus perduoda per rankas. To

pasėkoje kolūkyje žlugdomas spaudos platinimo planas.

Kalininovo vardo kolūkiu valdyba praneša redakcijai, kad korespondencijoje išskeltieji faktai pasilvirtino. Laiškininkė K. Sventickaitė buvo iškviesta į kolūkiu valdybos posėdį ir perspėta. Dabartiniu metu I laukininkystės brigados kolūkiečių aptarnavimas spauda pagerėjo.

verčia prisiminti nauji milijonai dolerių, kurie JAV kongreso atvirai skiriami šnipinėjimo, teroristiniams bei diversiniams tikslams demokratijos ir socializmo stovyklos šalyse.

Julius Fučíkas matė Tarybų Sąjungos asmenyje darbo žmonių pergalių laidą. Jis tvirtai tikėjo pirmosios pasaulyje socializmo šalies galia, jos gyvybinga santvarka, jos talentingą laisva liaudimi. Marksizmo-leninizmo idėjos švietė Julijui Fučikui jo kovoje už Čekoslovakijos darbo žmonių išvadavimą. Jis nurodinėjo, kad Čekoslovakijos darbo žmonės turi žengti Tarybų Sąjungos nurodytu keliu. Tuo jis tvirtai buvo įsitikinęs dar trisdešimtais metais, lankdamasis mūsų šalyje.

Pirmą kartą jis pateko į Tarybų Sąjungą 1931 metais. Vėliau jis dar kartą lankėsi joje. Savo įspūdžius jis aprašė įvairiose apybraižose, išleistose atskiromis knygo-

mis arba išspausdintose periodinėje spaudoje. Su dideliu džiaugsmu jis pasakoja apie milžiniškus pasiekimus, apie nuolatinį tarybinės liaudies veržimąsi pirmyn. „Šalyje, kur mūsų rytojus yra jau vakarykštė diena“ — taip jis pavadino vieną apybraižų knygą. J. Fučíkas matė įvairius trūkumus, sunkumus, bet jis teisingai juos įvertino: „Trūkumai tarybinėje šalyje — tai ne skarmalai ant sulysusio, sušalusio varguolio kūno, tai vaiko drabužiai, kuriuos jis išaugo. Tai trūkumai, susiję su sparčiu augimu, su žengimu pirmyn“.

Visoje J. Fučiko kuryboje, jo gausiose apybraižose, straipsniuose jaučiamas gilus nuoširdumas, žavėjimasis Tarybų šalimi, kurioje jis matė pavyzdį viso pasaulio darbo žmonėms.

J. Fučíkas yra parašęs eilę literatūrinės kritikos straipsnių, kuriuose nagrinėjo čekų

Siekiu aukšto darbo našumo

Šių metų pavasarį, baigęs traktorininkų kursų, aš pirmą kartą savarankiškai pradėjau valdyti traktorių. Pirmosios darbo dienos buvo nelengvos. Dažnai pasitaikydavo mašinos gedimai, dėl kurių tekdavo sugaišti daug brangaus laiko. Dėl praktinių žinių trūkumo nukentėdavo darbo kokybė. Siekdamas įsigyti daugiau praktinių žinių, o tuo pačiu pagerinti darbą, aš įlempčiau mokytis. Susipažinau su priešakinių šalies mechanizatorių darbo patyrimu, stebėjau geriausių mūsų MTS traktorininkų darbą. Tai nenuėjo veltui. Dabar aš jau gerai susipažinau su traktoriais, įsisavinau žemės įdirbimo taisykles.

MTS vadovybė man patikėjo valdyti naują galingą „DT-54“ traktorių. Stengdamasis pateisinti išreikštą pasitikėjimą, aš dedu visas jėgas, kad kuo našiau išnaudočiau traktorių, pasiektų aukštą darbo rodiklį.

Dabartiniu metu aš „Spalio“ žemės ūkio artelėje atlieku pūdymų įdirbimą ir žiemkenčių sėjimą. Pagal planą šiame kolūkyje man reikia paruošti 158 ha pūdymų ir 50 ha plotą užsėti žiemkenčiais. Prieš pradėdamas darbą, aš stropiai patikrinu traktorių, atreguliuoju sėjimą mašiną. Drauge su kolūkio pirmininku ir laukininkystės brigadų brigadininkais iš anksto numatėme sėjamosios mašinos maršrutą, parinkome sklypus arimui. Tas duoda galimybes išvengti bereikalingų važinėjimų, sutaupyti degalų ir laiko. Kovodamas už aukštą žiemkenčių derlių,

aš stengiuosi kaip galima geriau įdirbti dirvą, kokybiškai ir laiku atlikti žieminių javų sėjimą. Žiemkenčių sėjimą kolūkyje aš įsipareigojau atlikti per tris darbo dienas. Siekdamas įvykdyti prisiimtą įsipareigojimą, aš didelį dėmesį skiriu darbo organizacijai sėjos metu. Darbą aš pradėdau 5-6 val. ryto ir dirbu iki sutemos. Darbo metu vengiu bereikalingų sustojimų ir važinėjimų. Anksčiau aš daug laiko sugaišdavau traktoriaus užtaisymui degalais. Dažnai tekdavo varinėti traktorių po 0,5 kilometro į vietą, kur stovi degalai, nes jie nebuvo privežami prie traktoriaus. Dabartiniu metu degalai privežami prie traktoriaus ir juos aš pilu į traktorių vagoje. Kolūkio valdyba gerai organizavo sėklų pristatymą, kas padeda pakelti darbo našumą. Darbo metu seku, kad gerai būtų išsėjami grūdai, kad neliktų neapsėtų lopinių. Išskirtas prie sėjamosios kolūkietis Misiūnas gerai prižiūri jos veikimą sėjimo metu.

Dėka gerai organizuoto darbo aš per tris dienas viršijau sėjos planą 20 hektarų, užsėdamas žiemkenčiais 70 ha plotą. Paruošiau sėjai apie 130 ha pūdymų.

Aš dėsiu visas pastangas, kad toliau pasiektų dar didesnio darbo našumo. Tuo pačiu aš užtikrinsiu savaļaikį žiemkenčių sėjos atlikimą, padėsiu kolūkiečiams kovojant už aukštą derlių.

Petras Junelis

V traktorinės brigados traktorininkas

Trumpai

Naują sunkvežimį „GAZ-51“ neseniai įsigijo Petro Cvirkos vardo kolūkis.

L. L a m a n a u s k a s

* * *

Paskaitą „Pergalės diena

prieš Japoniją“ Zarasų vidurinėje mokykloje Nr.1 skaitė mokytoja Grigaitė. Paskaitoje dalyvavo moksleiviai ir mokytojai.

H. D u d ė n a s

literatūros klausimus. Reikšmingi jo darbai apie čekų rašytojus Boženą Nemcovą, Janą Nerudą, Karelą Čapeką ir kitus.

Fašistinei Vokietijai okupavus Čekoslovakiją, Julius Fučikas dirbo vadovaujant partinį darbą pogrindyje. Jis buvo vienu iš partijos organo „Rude pravo“ redaktoriu, aktyviai dalyvavo įvairiuose periodinės spaudos leidiniuose.

1942 m. J. Fučikas buvo gestapo suimtas. Kaip dabar per išdaviko Rudolfo Slansko teismo bylą galutinai paaiškėjo, J. Fučikas buvo išduotas gestapo agentams į partiją prasiskverbusių priešų. Kartu su kitais suimtais komunistais jis buvo žiauriai kankinamas ir 1943 m. Berlyne nužudytas.

Tačiau jo atminimas, jo taurus paveikslas nuolat gyvena ne tik Čekoslovakijos liudyje, bet ir viso pasaulio darbo žmonėse. Fučiko var-

das tapo didvyriškumo, tauraus kovotojo-komunisto simboliu.

Reikalas, už kurį kovojo Julius Fučikas, nugalėjo. Demokratijos jėgos pasiekė pergalę prieš fašizmą. Jo tėvynė vienoje gretoje su kitomis liaudies demokratijos šalimis žengia socializmo keliu.

Čekoslovakijos darbo žmonės, pagerbdami Julijų Fučiką, jo vardu pavadina mokyklą, įmones, įvairius kolektyvus. Jo kovos draugai tvirtai laiko iškilę leninizmo idėjų vėliavą, po kuria kovojo J. Fučikas.

Viso pasaulio darbo žmonių kovoje už taiką, prieš naujo karo kurstytojus įkvėpiančiu pavyzdžiu tarnauja pasiaukojantis Julius Fučiko gyvenimas, jo gili meilė darbo žmonėms, už kuriuos jis paaukojo savo gyvybę ir kuriuos nuolat mokė akylai budėti ir saugoti darbo žmonių pasiektas pergalės.

J. R i m k u n a s

DIDYSIS RUSŲ RAŠYTOJAS

(125 metai nuo L. Tolstojaus gimimo)

Prieš 125 metus, 1828 m. rugsėjo 9 d., Tulos gubernijoje, gražiame Jasnaja Polianos dvare gimė Levas Tolstojus, didysis pasaulio rašytojas, rusų liautos garbė ir pasididžiavimas.

1910 m. V. I. Leninas straipsnyje „L. N. Tolstojus ir dabartinis darbininkų judėjimas“ rašė: „Pagal kilmą ir auklėjimą Tolstojus priklausė aukštajai Rusijos dvarininkų diduomenei — jis atsisakė visų įprastinių tos aplinkos pažinimų ir paskutiniuose savo veikaluose su aistringa kritika puolė visą dabartinę valstybinę, bažnytinę, visuomeninę, ekonominę tvarką, pagrįstą masių pavergimu, jų skurdu, valstiečių ir apamai smulkiųjų savininkų nustumdymu...“

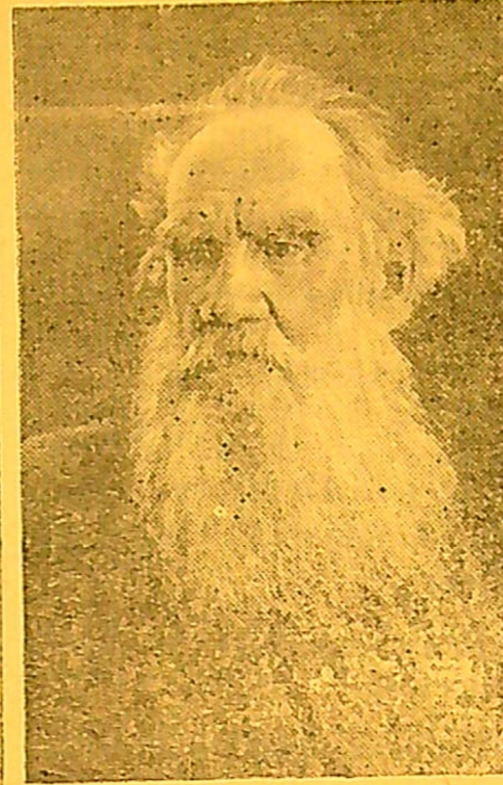
L. Tolstojus pradėjo rašyti dar baudžiavos laikais. Jo literatūrinė veikla truko apie 60 metų — iki 1910 m. Rašytojas nuėjo ilgą tiesos ieškojimo kelią, jo biografija gausi griežtais idėjiniais posūkiais. Tačiau „Tolstojaus mintis, — rašė M. Gorkis, — visada buvo nukreipta į valstiečių masių reikalus“.

Spausdinti kurinius Tolstojus pradėjo 1852 metais. Nekrasovo redaguotame žurnale „Sovremennik“ pasirodė Tolstojaus autobiografinė apysaka „Mano vaikystės istorija“ (vėliau pavadinta „Vaikystė“). Tuo metu L. Tolstojus — dar jaunas rašytojas — savo talentingumu tuojau atkreipė dėmesį žymiųjų to laiko literatų. N. G. Černyševskis, nagrinėdamas Tolstojaus „Vaikystę“ ir „Karo apsakymus“, numatė rašytojui didelę ateitį. Kritikas pabrėžė, kad jaunas rašytojas „giliai pažįsta psichinio gyvenimo slaptąją judėjimą“, kad jo kuriniuose dvelkia „betarpiškas dorovės jausmo grynumas“. Iš tikrųjų, Černyševskio iškeltos Tolstojaus veikalų savybės lydi visą didžiąją genialaus rašytojo kūrybą.

L. Tolstojus savanoriai stėjo į kariuomenę, dalyvavo Krymo kare, Sevastopolio gynyboje. Iš savo pergyvenimų jis parašė garsiuosius „Sevastopolio apsakymus“. Tolstojus parodė tikrą karo vaizdą, su visais jo žiaurumais. Jis pavaizdavo sužeistų ir sužalojusių rusų karių kančias ir pergyvenimus. Drauge jis iškilė, kad tikrasis Sevastopolio epopėjos didvyris buvo rusų liaudis, paprastieji, eiliniai rusų kariai, kurie gynė tėvynę nuo užsienio valstybių agresijos. Šalia šauninių Sevastopolio gynėjų rašytojas parodė ir visokio plauko karjeristus, garbėtroškas, kurie rūpinosi tik savo gerove, kurie abejingai žiūrėjo į tėvynės reikalus.

Kuo toliau, tuo labiau Tolstojus orientuojasi į liaudį. Jį slegia bajoro dvarininko vardas ir padėtis. Jis jaučiasi kaltas prieš liaudį, skolingas jai. Nori jai atsilyginti, išpirkti savo kaltes. Ieško kelių suartėti su liaudimi, pa-

dėti jai išbristi iš vargų klampynės. Jis nori palenkti ir visą bajoriją atsilyginti pavergtai liaudžiai. Tos liberalinės nuotaikos atsispindi veikaluose „Dvarponio rytas“, „Kazokai“ ir kt.

L. Tolstojus išvažiuoja į užsienį, aplanko Vakarų Europos kraštus, tačiau nusivilia „aukšta“ Vakarų kultūra, socialinio teisingumo jis ten neranda.

1864—1869 m. Tolstojus parašė romaną-epopėją „Karas ir taika“. Šis veikalas L. Tolstojų iškilė į pirmąsias pasaulio rašytojų eiles. Dėl charakterių gilumo ir raiškumo, dėl keliamų idėjų aktualumo, dėl grožinių ypatybių šis veikalas neturi sau lygių pasaulinėje literatūroje. Daugiau kaip šešeris metus rašytojas atsidėjęs rinko medžiagą, studijavo šaltinius įvairiomis kalbomis, rašė ir kruopščiai taisė, tobulino savo kurinį.

1861 m. reforma neišsprendė valstiečių klausimo bei jų santykių su dvarininkija. Paastrėjo klasių kova. Valstiečių sukilimų banga plačiai išsiliejo visoje šalyje. Buvo aišku, kad valstiečiai reforma nepatenkinti, kad pasiliko neišspręsta valstiečių problema. Pasirėmęs istorine medžiaga, Tolstojus siekė pavaizduoti aktualiuosius to meto klausimus.

Romane plačiai vaizduojamas rusų gyvenimas iki 1812 m. Tėvynės karas ir pokario laikai. Mes matome ir karo vaizdus, kautynių laukus, ir taikius, ramius gyvenimo epizodus. Su didele realizmo jėga rašytojas pavaizdavo ginkluotų masių judėjimą ir subtiliausius veikėjų dvasinius pergyvenimus. Skaitydami romaną, mes matome Napoleono kariuomenę besikeliančią per Nemuną ir Nerį ties Kaunu, stebime carui suruoštą puotą Lietuvos sostinėje Vilniuje. Romane yra daugiau kaip pusė tukstančio veikėjų.

Rašytojo tikslas buvo parodyti rusų liaudies didvyriškumą, patriotizmą, atsparumą, šaunumą, ginant tėvynę nuo užpuolikų. Svarbiausias romano veikėjas yra pati liaudis. 1812 metų karą Tolstojus vaizduoja kaip teisingą gynimosi karą. Per-

galių įkvėpėjų ir organizatorių, mylimu liaudies didvyriu pavaizduotas Kutuzovas, ryškiai parodyti priešakiniai to meto žmonės iš bajorų tarpo, kurie brangino valstiečių darbą, jų kultūrą, stengėsi iš jų pasimokyti gyvenimo išminties.

Iš įžymiųjų Tolstojaus veikalų didelio dėmesio verti romanai „Ana Karenina“ (1877 m.) ir „Prisikėlimas“ (1899 m.). Čia rašytojas kritikuoja to meto socialinę santvarką, taikliai piešia įvairių klasių atstovus, atsiliepia į XIX šimtmečio pabaigoje paastrėjusią politinę, ideologinę kovą. Romane „Ana Karenina“ sprendamas šeimos problema, rašytojas plačiai demaskuoja aristokratijos žemą moralę, parazitišką gyvenimą.

Romane „Prisikėlimas“ Tolstojus iškelia caristinės santvarkos teismų neteisingumą, bažnyčios reakcingą vaidmenį, simpatizuoja carizmo persekiojamiems politiniams kaliniams, tremtiniam. Savo genialia realistine plunksna rašytojas pasmerkia buržuazinę-dvarinikišką santvarką ir visus jos ramsčius. Tačiau tikrų išsivadavimo kelių rašytojas nenurodo. Priešingai, Tolstojus parodo, kad neteisingai nuteistoji Katiuša Maslova ir jos bei savo sąžinės reikalų gynėjas Nechliudovas kapituliuoja prieš viešpataujančią neteisybę, nekelia rankos prieš blygbių šaknis — esamąją santvarką, o nukrypsta į savęs tobulinimo idėją, ramina evan-gelijos studijavimu. Už bažnyčios ir esamos santvarkos demaskavimą bažnytinis sinodas Tolstojų praeikė, atskyrė nuo bažnyčios.

Tolstojaus kūryba turėjo ir tebeturi didelės reikšmės ir įtakos viso pasaulio rašytojams. Lietuvos rašytojai klasikais, kaip Žemaitė, Cvirka, Vienuolis ir kiti, daug pasimokė iš Tolstojaus realistinio vaizdavimo meno. Žymiausi Tolstojaus raštai jau seniai buvo verčiami į lietuvių kalbą. Jo raštų vertimas ir platinimas ypač padidėjo Tarybų valdžios metais, kai vertinga knyga pasidarė prieinama plačiosioms liaudies masėms. Lietuvis darbininkas ir moksleivis, tar-nautojas ir kolūkietis brangina didžiojo rusų rašytojo žodį, iš jo genialiai parašytų veikalų susipažįsta su praeities gyvenimu, su tais gyvenimo prieštaravimais, kurie pasireiškė rašytojo vaizduojamam laikotarpiu. Savo raštais Tolstojus klibino, ardė buržuazinę-dvarinikiškąją santvarką, bet jo mylimai liaudžiai išsivadavimą teatnešė Lenino sukurta Komunistų partija, revoliucijos keliu nuvertusi genialaus rašytojo nekenčiamą išnaudotojišką santvarką.

Doc. S t. P a l i u l i s

Politiinių ir mokslinių žinių sklaidimo draugijos tikrasis narys

Spartinti linų nuėmimą ir žiemkenčių sėją

Delsia linų nuėmimą

„Raudonojo Spalio“ kolūkyje iš 44 hektarų linų ploto nuimta tik 3 hektarai. Kuo paaiškinti tokį atsilikimą numant ir apdirbant linus. Visų pirma — kolūkio valdybos nemokėjimu užinteresuoti kolūkiečius šia brangia kultūra.

Kolūkiečių tarpe nevykdomas joks aiškinamasis darbas apie linų, kaip vertingos techninės kultūros reikšmę, apie tai, kokias pajamas gali gauti kolūkis už linų pluoštą. Neišaiškinamas kolūkiečiams įstatymas apie papildomą apmokėjimą už linų priežiūrą, nuėmimą ir jų apdirbimą.

Sudarytos linininkystės grandys iširo, jos nedalyvauja nei linų nuėmime, nei jų apdirbime. Atskiruose plotuose, kur linai blogai užaugo, brigadininkai nutarė visai jų nenuiminti, lėtai raunami linai ir kituose plotuose.

Kokios gi priežastys, kad darbas brigadose raunant linus taip lėtai vykdomas? Juk neužimtos darbo jėgos kolūkyje ypač pakankamai, linarutės darbų delsti negalima nė dienos.

Viena iš priežasčių tokių lėtų darbo tempų yra labai žema darbo drausmė ir

bloga darbo organizacija. Ypatingai žema darbo drausmė IV laukininkystės brigadoje, kur brigadininkas drg. Rožkovas. Čia dar nepradėtas linų rovimas, nors darbo jėgos užtektinai. Taip kolūkietės Marija Medvedeva, Ch. Rožkova S. Rožkova ir daugelis kitų darbo dieną dvigubai sutrumpina, kartais visai neišėina į darbą. Brigadininkas į tai nekreipia dėmesio, neiškelia šių kolūkiečių darbo drausmės klausimo kolūkio valdybos posėdžiuose.

Panaši padėtis ir kitose brigadose.

Kolūkio pirmininkas šiuo karštu žiemkenčių sėjos ir linų nuėmimo metu apleido vadovavimą brigadoms, darbo vietose, tarp kolūkiečių jį retai pamatyti.

Nelaiku nuimti linai, vėlyvas jų apdirbimas ir klojimas atneša didelę žalą, žymiai sumažina pluošto kokybę. Dėl to mažiausias delsimas su linų nuėmimu ir jų apdirbimu atneša kolūkiui didelę žalą. Apie tai kolūkio valdyba turi pagalvoti.

O. Veselova

Vykdo pirminį linų apdirbimą

M. Melnikaitės vardo kolūkio kolūkiečiai organizuotai vykdo linų nuėmimą ir pirminį jų apdirbimą. Apie 75 procentus linų nurauta ir iškulta. Negaišdami laiko, išnaudodami ir šiltą, ir drėgną orą, kuris teigiamai veikia besiklojėjančius linus, žemės ūkio artelės nariai iš karto vykdo jų klojimą. Tarp linų rovimo, šukavimo ir klojimo nėra atotrūkių. Tai leis kolūkiui gauti aukštos kokybės linų pluoštą.

J. Mičiūnas

Pirmaujančioje brigadoje

„Tarybų Lietuvos“ žemės ūkio artelės pirmoji laukininkystės brigada, vadovaujama J. Stankevičiaus, anksčiau už kitas brigadas baigė grūdinių kultūrų nuėmimą ir pradėjo linų rovimą. Daugumas moterų, užimtų linų rovimo darbuose, viršija išdirbio normas. Pavyzdį visiems rodo kolūkietės U. Dainienė ir A. Statavičienė. Kasdien brigadininkas įrašo į jų darbo knygutes vis didėjančius skaičius.

Kolūkyje paruoštos linamarkos.

A. Miškinis

„Gegužės Pirmosios“ kolūkyje žlugdomi žemės ūkio darbai

„Gegužės Pirmosios“ žemės ūkio artelėje uždelsiami visi darbai. Kolūkyje dar nebaigtas vasarinių kultūrų derliaus nuėmimas, nenupiauta apie 40 ha javų, iš 75 ha javai dar nesuvežti į klojimus. Žlugdomas grūdinių kultūrų kilmis. Iki šiol prikulta dar tik 16 tonų grūdų.

Toks atsilikimas jokia būdu nepateisinamas, nes kolūkis turi galimybes sėkmingai susidoroti su visais darbais. Visose trijose laukininkystės brigadose yra pakankamai darbo ir traukiamosios jėgos. Brigados aprūpintos reikalingu žemės ūkio inventoriu, yra kertamoji mašina. Be to, kolūkyje dirba trys traktoriai.

Kyla klausimas: kas gi trukdo žemės ūkio artelei laiku atlikti žemės ūkio darbus? Į šį klausimą galima atsakyti pažvelgus į kolūkio valdyboje išskabintus sąrašus, kuriuose pažymėti kolūkiečių išdirbti darbdieniai. Retai kuris kolūkietis išdirbo darbdienių minimumą. Darbdienių, kuriuos kolūkiečiai išdirbo derliaus nuėmimo metu, skaičius mažai skiriasi nuo žiemos ir pavasario laikotarpio, o atskirų artelės narių darbdienių skaičius net nepadidėjo. Iš to galima padaryti išvadą, kad kolūkio

valdyba ir pirmininkas drg. Fedotovas reikiamai neorganizavo kolūkiečių derliaus nuėmimo ir kitiems šio laiko tarpio darbams. Dabartiniu metu žemės ūkio darbuose dalyvauja tik 50 proc. visų kolūkiečių, tuo tarpu kolūkio valdyba nepagrįstai teisinga atsilikimą darbo jėgos trūkumu. Drausmė kolūkyje pašlusi. Ypatingai bloga padėtis I brigadoje. Čia dar neužbaigtas derliaus nuėmimas, o ką jau kalbėti apie žiemkenčių sėją. Brigadininkas drg. Mačiukėnas retai lankosi brigadoje, nekontroliuoja kolūkiečių darbo. Iš esančių brigadoje 30 darbingų kolūkiečių į darbą išėina vos 13 žmonių. Darbas pradėtas apie 11 val. ir baigiamas 4-5 val. po pietų. Kolūkio valdyba, matydama tokią padėtį brigadoje, nesiima jokių priemonių.

Praėjo geriausi žiemkenčių sėjos terminai, o kolūkyje iki šiol tepasėta vos keli hektarai rugių. Bet kolūkio valdybos ir pirmininko drg. Fedotovo tai, matyti, visai neįaudina. Šiai svarbiai kampanijai kolūkis beveik nepasiruošė. Žemės ūkio artelėje nėra nė gramo mineralinių trąšų, nevežamos į laukus ir vietinės trąšos. Iki šiol dar neužbaigtas pudymų arimas: iš plano 160 ha, suarta vos 76 ha.

Už tai didelė kaltė tenka ir MTS traktorinei brigadai Nr. 13, kuri aptarnauja šį kolūki. Iš pat pavasario į kolūki atvyko trys traktoriai. Kolūkiečiai tikėjosi, jog jie suteiks didelę pagalbą, tačiau išėjo visai atvirksčiai. Visą vasarą dirbo tik vienas traktorius, o kiti du stovėjo sugedę, ir todėl per visą vasaros laikotarpį trys traktoriai suarė vos 70 ha pudymų. „Gegužės Pirmosios“ kolūkyje yra MTS eilinė sėjamoji mašina, bet ji nepanaudojama. Pati sėja atliekama nekondicinėmis sėklomis, blogai įdirbtoje, nepatruštoje dirvoje. Žinoma, taip sėjant nėra ko tikėtis aukšto žiemkenčių derliaus.

Kolūkio pirmininkas drg. Fedotovas stojo į neteisingą kelią, mėgindamas darbų žlugdymą pateisinti objektyviomis priežastimis. Bet drg. Fedotovas nenori matyti, kad toks „objektyvių“ priežasčių ieškojimas, anaipol, nepadedą likviduoti atsilikimo, o atvirksčiai, dar labiau jį gilina, neša kolūkiui didelę žalą.

„Gegužės Pirmosios“ kolūkyje yra visos galybės likviduoti atsilikimą. Būtina tik ryžtingai atsakyti nuo savieigos, tinkamai organizuoti darbą, pilnai panaudoti visus darbo resursus.

J. Prigoriskis

KAPITALO ŠALYSE

IRANAS

(Informacija)

Irano valstybė yra į pietus nuo Tarybų Sąjungos. Iki 1935 metų ji buvo vadinama Persija. Teritorijos atžvilgiu tai plati šalis: didesnė negu Anglija, Prancūzija ir Italija kartu paėmus. Didelę Irano dalį užima dykuminės ir pusdykuminės plokštikalnės, kalnagubriai. Irane yra 20 milijonų gyventojų, kurių pagrindinė masė gyvena šiaurės ir šiaurės vakarų rajonuose, gretimuose su Kaspijos jūra ir Tarybų Sąjungos siena.

Iranas — ekonomiškai atsilikusi, agrarinė šalis. Beveik keturi penktadaliai visų gyventojų verčiasi žemdirbyste ir gyvulininkyste. Šiaurėje, Irano Azerbaidžane ir Kaspijos pajūryje auginami kviečiai, miežiai, ryžiai, medvilnė. Iš sodų kultūrų yra paplitę vynuogės, apelsinai, citrinos, figos.

Irano valstiečių padėtis yra nepaprastai sunki. Jie kenčia žiaurų feodalinį išnaudojimą. Beveik 80 procentų dirbamos žemės — dvarininkų nuosavybė. Milijonai valstiečių yra priversti nuomotis žemę vergovinėmis sąlygomis, už sklypą, vandenį, sėklą ir gyvulius atiduodami iki trijų ketvirtadalių viso derliaus. Be to, valstietis atlieka dvarininkui įvairius kitus darbus. Labiausiai paplitę žemės ūkio padargai — medinis kaupuokas ir arklas.

Irano pramonė silpnai išvystyta. Čia yra medvilnės ir šilko audimo fabriky, maisto pramonės įmonių, keletas karinių gamyklų. Senovėje žymiai išsiplėtojo amatai. Ilin garsūs yra persų kilimai. Tačiau dabar amatų gamyba neišlaiko konkurencijos su įvežtinėmis užsieniškėmis prekėmis ir smunka.

Svarbiausias Irano gamtos turtas yra nafta. Tačiau beveik pusę šimtmečio visos naftos verslovės priklausė Anglijos monopolininkams, kuriems Irano nafta davė paskiškų pelnus.

Pasibaigus antrajam pasauliniam karui, Irane smarkiai sustiprėjo antiimperialistinis judėjimas, kurio priešakyje stojo augęs Irano proletariatas. 1951 metų pradžioje darbo žmonės iškovojo didelį laimėjimą: naftos pramonė buvo nacionalizuota ir Anglijos—Irano naftos bendrovė (AINB) išvyta iš šalies teritorijos.

Tuo pasinaudoti paskubėjo Amerikos naftos karaliai, siekdami pasigrobtį Irano naftos šaltinius. Tačiau daktaro Mosadyko vadovaujama

Streikų judėjimas Prancūzijoje

Daugiau kaip 20 dienų tęsiasi streikas Havre, kuriame dalyvauja 15 tūkstančių darbo žmonių: metalistų, statybininkų, tekstilinių, uostų darbininkų.

Nepaisant griežto policinio režimo, šiomis dienomis Visuotinės darbo konfederacijos vietinės organizacijos iniciatyva mieste įvyko naujas

Irano vyriausybė negalėjo nesiskaityti su nepalaužiama liaudies valia išsivaduoti iš priklausomybės nuo užsienio ir nesiryžo suokalbinti su užjūrių bankininkais. Užgrobti Irano naftos turtus Amerikos monopolijoms nepavyko. Tada imperialistai ėmė smaugti Iraną ekonominės blokados varžtuose ir kartu rengė sąmokslą prieš teisėtą Irano vyriausybę.

Pirmasis mėginimas nuversti Mosadyko vyriausybę — 1952 metų liepos mėnesį — nepavyko. Darbo žmonės su darbininkais priešakyje sužlugdė užsienio imperialistų sąmokslą.

Naktį į š. m. rugpjūčio 16 d. amerikiečių agentai su generolu Švarckopfu priešakyje, remdamiesi šacho rumais, vėl pamėgino pašalinti jiems nepalankią Irano vyriausybę. Amerikos agentūros kėslus tauta atsakė stambiomis demonstracijomis, kurios vyko šūkiu „Mirtis sąmokslininkams!“ Teherano gatvėse pasirodė užrašai: „Jankiai, nešdinkitės namo!“, „Tegyvuoja tauta!“

Sąmokslininkams padėjęs Irano šachas nusigando visalaudinio sąjūdžio ir išskrido į užsienį. Šacho šalininkas generolas Zachedi prieš darbo žmonių demonstracijas paleido tankus ir šarvuočius. Jam pavyko suimti Mosadyką ir kitus teisėtus vyriausybės narius. Zachedi sudarė naują vyriausybę, paėmė valdžią į savo rankas ir paskelbė grįžtant pabėgusį šachą, kuris rugpjūčio 22 d. parvyko į Iraną.

Tarybinė vyriausybė Irano atžvilgiu nekintamai vykdo draugišką taikingą politiką. 1921 metais buvo sudaryta Tarybų Rusijos—Irano sutartis, kuri yra pirmoji lygia-teisiška sutartis Irano istorijoje. Pagal šią sutartį Tarybų valstybė anuliavo visus caro vyriausybės susitarimus, kenkusius Irano nepriklausomybei, atsisakė nuo to, kad Iranas grąžintų caro suteiktas paskolas, ir nuo teritorinių pretenzijų. Antrojo pasaulinio karo laikotarpiu ir vėlesniais metais Tarybų Sąjunga suteikė Iranui didelę pagalbą maisto produktais, medicinine ir kultūrine pagalba, padėjo vystyti žemės ūkį ir žvejybą.

Irano darbo žmonių kova prieš imperialistų pikles įsiliepsnoja su nauja jėga. Šiai kovai vadovauja Liaudies partija — Irano proletariato priešakinis būrys.

Redaktorius

L. RUDAŠEVSKIS